پروژه درس اینترنت اشیاء

كمد هوشمند فردوسي

استاد درس: دکتر محسن کاهانی

دیبا امینشهیدی حجت الله سرگلزهی هما حبشی آرمان قرشی مبین وحدتی ترکها

فاز سوم

بهار ۹۹

چکیده

با پیشرفت علم، علم اینترنت اشیا نیز در چند دهه اخیر بسیار مورد توجه قرار گرفته. در درس اینترنت اشیا، تیم ما پروژه ای را تعریف کرده تحت عنوان کمد هوشمند فردوسی.

در این پروژه هدف هوشمند سازی پروسه گرفتن کمد در مکان های عمومی مانند فضای دانشگاه بوده. این کار باعث استفاده بهینه از منابع موجود در دانشگاه با توجه به بیشتر بودن عرضه نسبت به تقاضا می شود. همچنین کار نیروی انسانی را کمتر کرده و خطا کمتر می شود و کاربر تجربه سریع و امن بودن را خواهد داشت.

در این پروژه یک اپ اندروید برای کاربران طراحی شده که به وسیله آن می توانند کمد بگیرند و آن را مدیریت کنند. ادمین سیستم با استفاده از پنل وب ای که در اختیار او قرار می گیرد می تواند کل سیستم را مدیریت و مانیتور کند. وظیفه پردازش دستورات و محاسبات و ذخیره اطلاعات بر عهده سرور می باشد که میان اپ و سخت افزار کنترل کننده کمد ها قرار می گیرد.

فهرست

	● مقدمه • نمودار UML
٨	● آموزش کار با سیستم
۸	کاربر نهایی
14	o ادمین
١٨	● جزییات فنی
١٨	o معماری سخت افزار
Y1	○ معماری سرور
٢٣	api ■
YY	o رابط کاربری

۱. مقدمه

هرروزه شاهد هوشمند شدن بخش های مختلفی از زندگی خود هستیم. مکان هایی مانند محل کار، پارکینگ ها ، خانه ها و ... با پیشرفت تکنولوژی دچار تغییرا هایی می شوند. این هوشمند شدن کار ها را ساده تر، سریع تر و دقیق تر می کند.

در این پروژه، هدف هوشمند سازی کمد هایی است که در مکان های عمومی قرار می گیرند. این هوشمند سازی با عث می شود مدیریت این کمد راحت تر شود. همچنین تعامل کاربران را نیز ساده تر می کند.

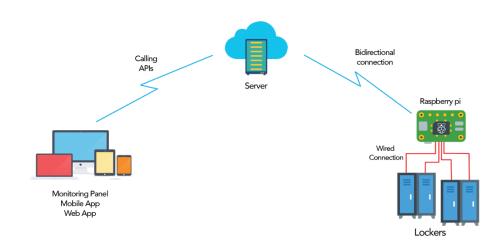
این کمد های هوشمند را می توان در مکان های مختلف برای استفاده عموم قرار داد.

- اماکن ورزشی: در سرتاسر شهر مشهد امکان ورزشی عمومی زیادی وجود دارند که افراد بسیار از آن ها استفاده می کنند و هنگام استفاده وسایل خود را در کنار زمین قرار می دهند و این کار امنیت کافی را ندارد و ممکن است سارق وسایل را بردارد. با وجود این کمد ها افراد می توانند برای همان مدتی که در آن جا مشغول فعالیت اند کمد اجاره کرده و با آرامش خاطر به فعالیت بپردازند.
- مراکز خرید: با قرار دادن این کمد ها در مراکز خرید افراد می توانند بجای حمل خرید های خود تا پایان زمانی که در مجموعه هستند، آن ها را در کمد قرار داده و با راحتی به گشت و گذار خود بپردازند
- حرم: افرادی که از شهر های دیگر به حرم می آیند گاها وسایلی همراه خود دارند که حمل آن هنگام زیارت و جابهجا شدن در محیط حرم برای آن ها دشوار است. وجود این کمد ها کار را برای افراد ساده می کند.
- محیط دانشگاه: کمد هایی که در دانشگاه وجود دارد معمولا برای مدت طولانی دست دانشجویان می ماند و ممکن است اکثر اوقات بدون استفاده باشد. وجود این کمد ها در دانشگاه این مشکل را برطرف کرده و در همان مدت هایی که کمد بلا استفاده بود ، افراد دیگری قادر به استفاده از آن خواهند شد.
- فرودگاه: افراد در فرودگاه ها معمولا وسایل زیادی همراه خود دارند و ممکن است تا زمانی که نوبت به پرواز آن ها برسد بخواهند در محیط فرودگاه گشت و گذاری داشته باشند که حمل این وسایل کار را دشوار می کند. وجود کمد هایی با اندازه های مناسب این وسایل می توان برای مسافران رفاه بیشتری فراهم کند.

نمونه های مشابهی از این کمد ها در فرودگاه مالزی، بازار های دبی و دانشگاهای مختلف مورد استفاده قرار می گیرد.

بزرگترین مزیت هوشمند سازی کمد ها، حل مشکل مدیریت و نگهداری از کلید برای کاربران ما است. این هوشمند سازی کلید و مشکلات حاصل از آن را حذف می کند. همچنین مدیریت کمد ها باید توسط یک فرد انجام میشد و کلید ها را به کاربران می داد و بازپسگیری آن را پیگیری می کرد اما با حذف کلید این بخش دشوار و مشکلات آن نیز حذف می شود. از مزایای دیگر این هوشمند سازی ، ظاهر بهروز محیط و قدرت تحلیل و مانیتور سیستم و کاربران است.

معماری سیستم در یک نگاه کلی و جامع، به جهت ایجاد تصور اولیه از نحوه کار آن، مانند تصویر زیر است:

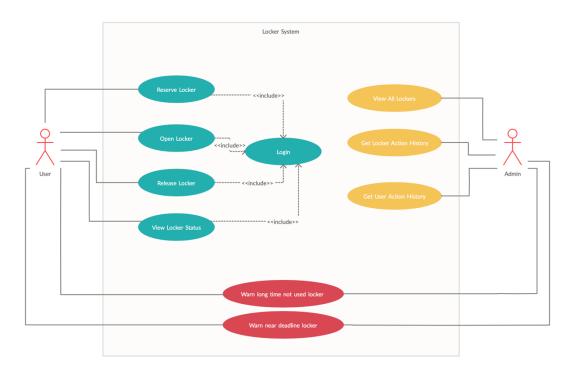

همانطور که قابل مشاهده است این سیستم به سه بخش کلی تقسیم می شود. سخت افزار، سمت سرور، سمت کاربر(کلاینت)

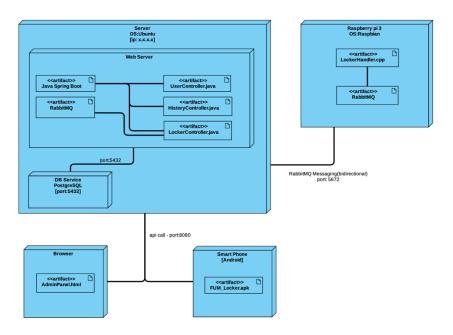
- در بخش سخت افزار از رزبری پای به عنوان قلب پردازشی استفاده می شود که وظیفه کنترل سخت افزاری کمد ها را بر عهده دارد و دستورات را از سرور در قالب یک ارتباط دو طرفه می گیرد.
  - در بخش سرور، اطلاعات کاربران و کمد ها ذخیره شده و پردازش دستور ها در این قسمت انجام می شود.
- سمت کاربر نیز دارای رابط هایی مانند اپلیکیشن اندروید و پنل وب است تا کاربر بتواند به ساده ترین و سریع ترین روش با سیستم به تعامل بپردازد و ادمین سیستم نیز بتوان سیستم را کنترل و مانیتور کند.
  - جزییات فنی سیستم در بخش ۳ توضیح داده شده است.

جهت مشاهده فیلمی از دموی این سیستم بر روی لینک مقابل کلیک کنید.

در زیر نمودار های UML آمده است.

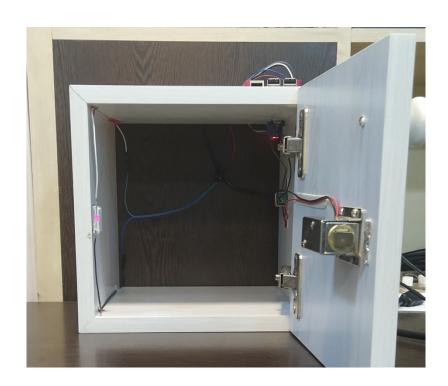

نمودار usecase

in deployment نمودار

تصاویری از کمد

۲. آموزش کار با سیستم

در این بخش از مستند قصد داریم چگونگی تعامل افراد با سیستم را شرح دهیم. این کار را می توان از دو جهت بررسی کرد. تعامل ادمین با سیستم و تعامل کاربر نهایی با سیستم.

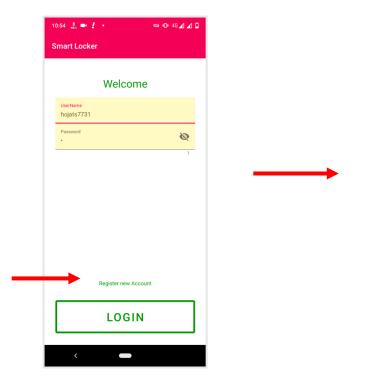
۲.۱. کاربر نهایی

کاربران برای بهره مندی از امکانات کمد های هوشمند فردوسی باید مراحل زیر را اجرا کنند.

• ابتدا اپلیکیشن اندروید مربوط به کمد های هوشمند فردوسی را بر روی تلفن هوشمند خود نصب کنید. پس از نصب و باز کردن اپ با صفحه زیر مواجه می شوید.

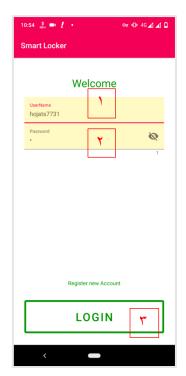
• در صورتی که از پیش حساب کاربری ندارید باید در سیستم ثبت نام کنید. بر روی دکمه ثبت نام بزنید و اطلاعات را وارد کنید.

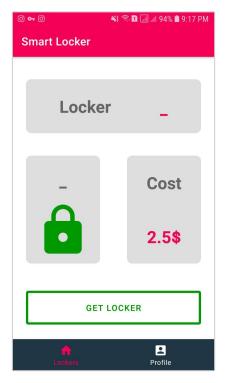

صفحه ثبت نام

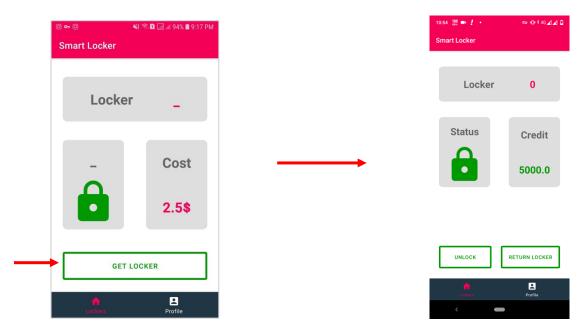
• پس از این که حساب کاربری خود را بدست آوردید یا اگر از پیش داشتید، برای استفاده از امکانات اپ، وارد حساب خود شوید.

• پس از این که وارد شدید با صفحه زیر مواجه می شوید. هنگامی که هنوز کمدی در اختیار شما قرار نگرفته ، قسمت مربوط به شماره کمد خط تیره خواهد بود.

• اگر کمد ندارید بر روی دکمه Get Locker بزنید تا از سوی سرور یک کمد به شما اختصاص داده شود. علامت قفل ای که در وسط صفحه سمت چپ وجود دارد نشان دهنده وضعیت کمد (باز یا بسته) است.

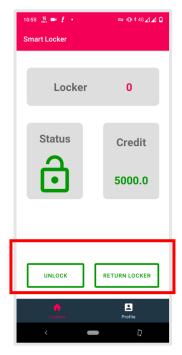

همانطور که مشاهده می شود شماره کمد و وضعیت آن، پس از دریافت کمد، در صفحه نمایش داده می شود.

• پس از گرفتن کمد، دو دکمه در صفحه ظاهر می شود(در شکل با مستطیل قرمز مشخص شده): Unlock برای باز کردن در کمد استفاده می شود.

Return Locker : برای پس دادن کمد مورد استفاده قرار می گیرد.

کاربر برای استفاده از کمد به جای کلید، از دکمه Unlcok برای باز کردن در کمد استفاده می کند. پس از باز شدن کمد وضعیت قفل به صورت زیر در می آید.

- پس از اتمام کار کاربر با کمد، باید در آن کمد را به داخل بفشارد تا قفل در جای خود جا بیفتد و در بسته شود. اگر در به درستی بسته شود وضعیت کمد در تلفن هوشمند کاربر تغییر کرده و به حالت بسته می رود.
- هنگامی که کاربر دیگر قصد استفاده از کمد را ندارد می تواند با زدن دکمه Return Locker ، پس از برداشتن وسایل خود و بستن در، اقدام به پس دادن کمد کند.
- برای استفاده از کمد یک سیستم پرداخت در نظر گرفته شده که می تواند منبع درامدی برای شهرداری، دانشگاه و یا هر کسی که این کمد ها را راه اندازی کرده باشد. به این صورت که شخص برای

استفاده از کمد ها باید حساب خود را شارژ کند. استفاده از کمد هزینه روزانه دارد که پایان هر روز از حساب کسر می شود. در صورتی که میزان حساب شخص کافی نباشد یک هشدار برای او و ادمین ایمیل می شود. در صورتی که فرد حساب خود را شارژ نکند یا کمد را پس ندهد، نمی تواند در کمد را باز کند تا زمانی که هزینه منفی حساب خود را صفر کند.

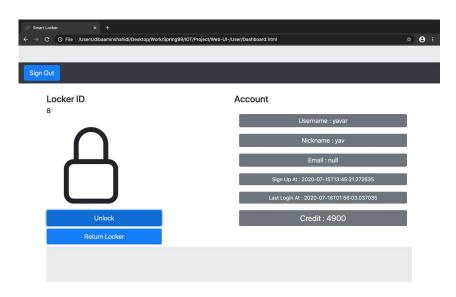
• در پایین اپ یک سربرگ دیگر به نام Profile وجود دارد که در آن اطلاعات کاربر نمایش داده می شود.

• برای استفاده از پنل کاربری وب ابتدا آدرس زیر را در مرورگر وارد کنید تا صفحه زیر بارگزاری شود. http://5.160.146.108/IoT/Login/login.html

FUMS	Smart Locker	
Login	SignUp	
Username Username Your password ****** Login	Username Username Nickname Nickname Email Email Choose Password	
	Sign Up	

• اگر حساب کاربری ندارید در سمت راست یک حساب بسازید و در سمت چپ وارد شوید.

پس از ورود در این صفحه می تواند از امکانات مانند اپ اندروید بهره مند شوید. این صفحه با موبایل هم همخوانی دارد.

۲.۲ کاربر ادمین

مدیر یا همان ادمین سیستم برای استفاده از امکانات پنل مدیریت می تواند مراحل زیر را طی کند

• ابتدا باید آدرس پنل ادمین را در مرورگر وارد کند و در سیستم Login کند.

http://5.160.146.108/IoT/Login/login.html

Login	
Username	
Username	
Your password	
Login	

یوزر و پسورد پیشفرض برای کاربر ادمین:

User: admin

Pass: abcd1234

*توجه شود که a یوزرنیم باید کوچک باشد.

پس از ورود به پنل مدیریت امکانات زیر برای او فراهم شده است که هرکدام را توضیح می دهیم.

• در صفحه اصلی دو جدول وجود دارد.

یک جدول از تمامی کمد ها و اطلاعات مربوط به آن ها شامل موارد زیر نمایش داده می شود :

- آیدی کمد

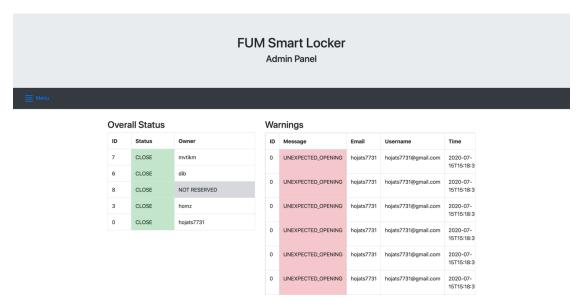
- باز یا بسته بودن هر کمد

- مالک کمد در صورت وجود

یک جدول دیگر از هشدار ها وجود دارد که شامل هشدار های زیر است:

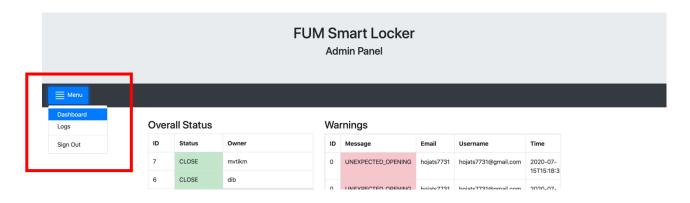
- باز شدن در کمد به صورت غیر مجاز و غیر از دستور صاحب کمد.
  - کافی نبودن اعتبار کاربر برای گرفتن کمد در روز های آینده.
- بلا استفاده بودن یک کمد که در اختیار یک کاربر است برای یک مدت طولانی.

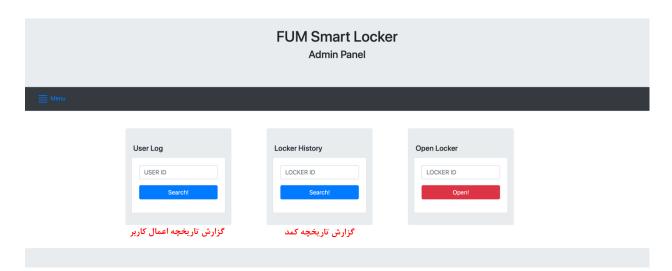
البته علاوه بر نمایش این هشدار ها در این قسمت ، برای کاربر و ادمین نیز ایمیل می شود.

صفحه اصلى ينل ادمين شامل اطلاعات تمامي كمد ها و هشدار ها

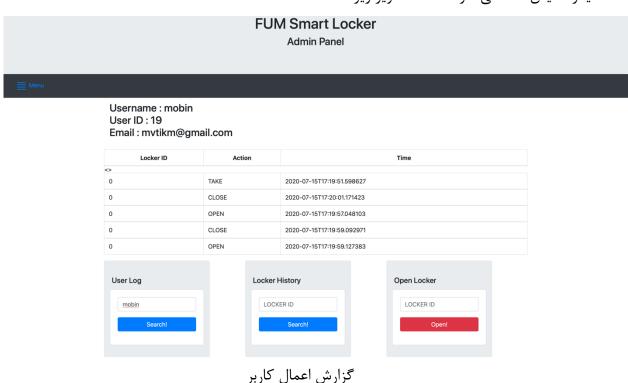
• در بخش دیگری از پنل ادمین امکان گزارش گیری بر اساس کمد یا کاربر وجود دارد. برای این کار بر روی گزینه Menu که به رنگ آبی در بالا و سمت چپ صفحه وجود دارد کلیک کنید. سپس از بین گزینه ها بر روی Log بزنید.

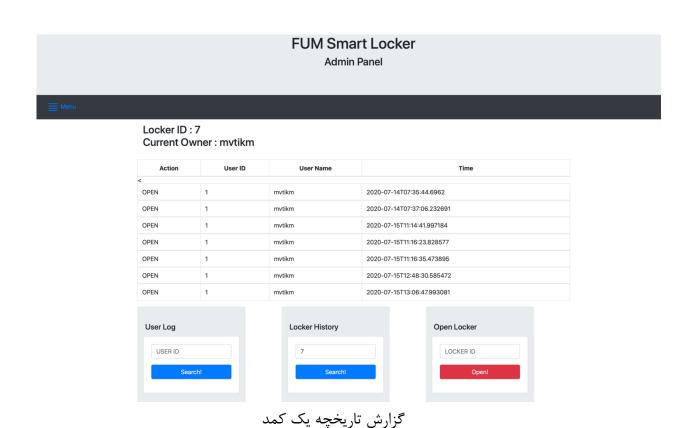

صفحه Log پنل ادمین

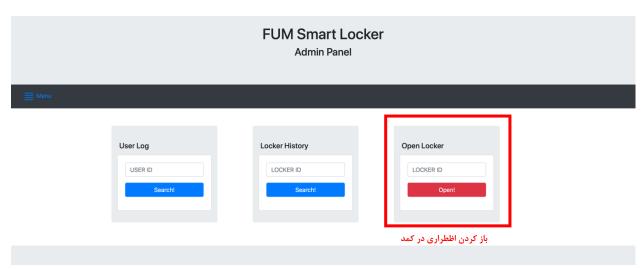
در این بخش با وارد کردن نام کاربری کاربر مورد نظر و یا آیدی کمد مورد نظر و زدن دکمه Search ، کمد این بخش با وارد کردن نام کاربر انجام داده یا اعمالی که روی یک کمد انجام شده به همراه زمان آن واطلاعات دیگر نمایش داده می شود. مانند تصاویر زیر:

16

• در پنل ادمین این امکان وجود دارد که در صورت بروز مشکل برای اپ کاربر، بتوان از پنل ادمین درِ کمد را باز کرد. برای این کار در بخش مشخص شده در تصویر باید آیدی کمد مورد نظر وارد شود سپس دکمه open فشرده شود.

بخش باز کردن در کمد ها در پنل ادمین

۳. جزیبات فنی سیستم

همانطور که در مقدمه گفته شد بخش های اصلی سیستم را می توان سه مورد دانست:

سمت سرور

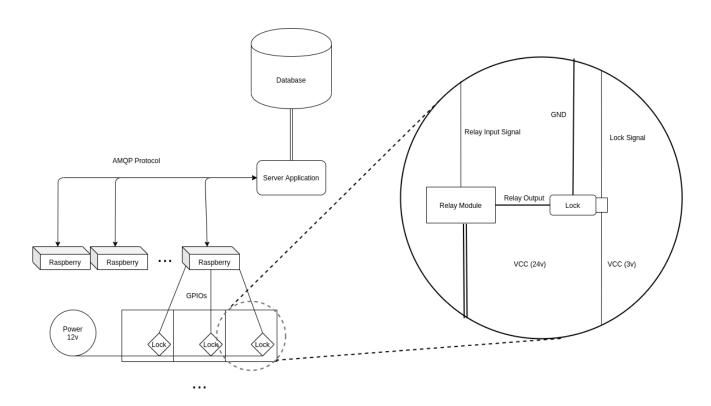
سمت كاربرسخت افزار

در ادامه به بررسی فنی بخش های مختلف می پردازیم.

۳.۱. معماری سخت افزار

در یک مکان ممکن است چندین مجموعه کمد وجود داشته باشد. در طراحی اولیه بخش سخت افزار، هر مجموعه کمد به وسیله یک برد رزبری پای کنترل می شود. این برد از از طریق اینترنت و با استفاده از پروتوکل مجموعه کمد به وسیله یک برد رزبری پای کنترل می شود. این برد از از طریق اینترنت و با استفاده از پروتوکل می AMQP در یک ارتباط دو طرفه با سرور ، دستور ها را می گیرد و اطلاعات لازم را به سمت سرور ارسال می کند. دلیل استفاده از این پروتوکل به جای REST این است که در این جا گاهی لازم است که اطلاعاتی از کمد ها به سرور منتقل شود پس باید ارتباط دوطرفه باشد. برد زربری پای با استفاده یک اداپتور از برق شهری تغذیه می کند.

در شکل زیر یک شماتیک از معماری اولیه بخش سخت افزاری نمایش داده شده است.

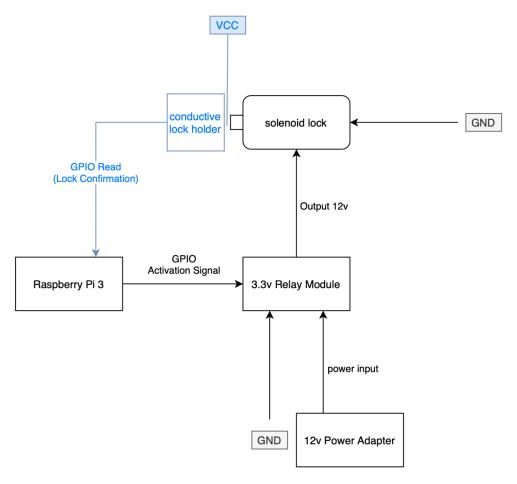
نمودار ارتباط سخت افزار با سرور و جزییات سخت افزاری

ابتدا برای هوشمند سازی باید قفل ها را با قفل های الکترونیکی تعویض کنیم. برای این کار از قفل های سلونوییدی ۹ولت - ۱.۵ آمپر استفاده می شود.

برای تامین ۹ ولت مورد نیاز این قفل ها باید از یک پاور خارجی استفاده کنیم چون رزبری پای توانایی تامین این ولتاژ و جریان را ندارد.

یک رله نیز برای اتصال پاور به قفل جهت تغذیه آن نیز وجود دارد. همانطور که در بخش بزرگنمایی شده تصویر مشاهده می شود با استفاده از GPIO رزبری پای(این بخش در طراحی های آینده ممکن است با ۴۸۵RS جایگزین شود)، سیگنال فعال سازی به رله ارسال شده و مدار وصل می شود و قفل باز می شود. برای بستن آن باید در را فشار داد تا قفل در محل خود گیر بیافتد.

برای تشخیص و مطمئن شدن از قفل شدن در، یک VCC بین زبانه قفل و محل گیر کردن آن وجود دارد که هنگام قفل بودن در ، این VCC به مدار متصل می شود و در یکی از پایه های GPIO رزبری پای این سیگنال خوانده می شود. بخش آبی تصویر زیر مربوط به همین سیستم اطمینان از قفل شدن کمد است.

نمودار اتصالات سخت افزار در کمد با جزییات بیشتر

ليست قطعات اصلى:

RabbitMQ برای توسعه برنامه کنترل کننده کمد ها بر روی رزبری پای از زبان C++ به همراه کتابخانه استفاده شده.

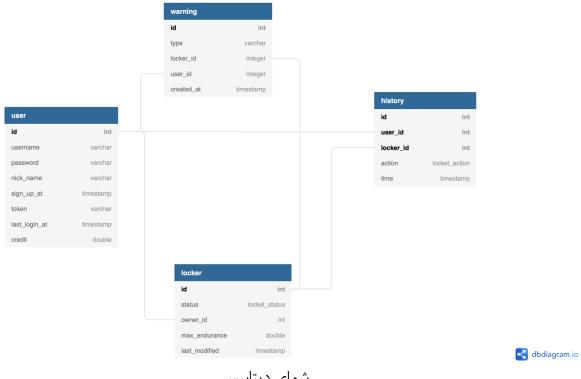

۳.۲. معماری سرور

برای معماری سرور ابتدا برای ارتباط کلاینت و سرور تحقیق و جستجو را آغاز کردیم. با توجه به کارایی و استفادهی وسیع پروتکل REST به این نتیجه رسیدیم تا از این پروتکل برای ارتباط بین سرور و کلاینت استفاده کنیم. ویژگی بسیار خوب این پروتکل مستقل بودن از نوع platform و زبان برنامهنویسی بود که دست ما را در انتخاب یلتفرمها و زبانهای برنامهنویسی کاملا آزاد می کرد.در ادامه به دلیل فراهم نبودن قطعات سختافزاری و عدم طراحی معماری سختافزار به طور کامل به سمت پیادهسازی بخشهای مربوط به سرور حرکت کردیم.

در گام اول درباره ویژگیها و امکانات سیستم دقیق شدیم و طراحی دیتابیس و جدولهای مربوطه را آغاز کردیم.

شمای دیتابیس

با توجه به قابلیتهای اولیهای که برای کمد هوشمند در نظر گرفته بودیم، ۴ جدول فوق را طراحی و پیادهسازی کردیم. جدول user اطلاعات مربوط به هر کاربر را نگهداری می کند که شامل آیدی یکتا، نام کاربری، یسورد، اسم مستعار و تاریخ ثبتنام می باشد. جدول locker اطلاعات مربوط به هر کمد را نگه داری می کند که شامل شمارهی کمد، وضعیت فعلی کمد (باز/بسته)، آیدی صاحب فعلی کمد، میزان وزن آیتمهایی که هماکنون در کمد قرار دارند، حداکثر میزان تحمل وزن و تاریخ و زمان آخرین تغییر ایجاد شده در کمد میباشد. یک جدول دیگر نیز به نام history در نظر گرفتیم تا تاریخچهی اکشنهای اتفاق افتاده برای کمدها را ذخیرهسازی کنیم. این جدول شامل آیدی کاربر، شمارهی کمد، اکشن اتفاق افتاده (باز کردن/بستن/دریافت کمد/پس دادن کمد) و زمان رویدادن اکشن میباشد. در جدول warning نیز اخطار ها و هشدار هایی که باید به پنل ادمین برود نگهداری می شوند. این اخطار ها شامل موارد زیر می شود:

- باز شدن در کمد به صورت غیر مجاز و غیر از دستور صاحب کمد.
  - کافی نبودن اعتبار کاربر برای گرفتن کمد در روز های آینده.
- بلا استفاده بودن یک کمد که در اختیار یک کاربر است برای یک مدت طولانی.

در گام دوم اقدام به تحقیق درباره ی نحوه ی پیاده سازی برنامه ی سرور کردیم و در نهایت به انتخاب فریمورک Spring boot رسیدیم. از دلایل انتخاب این فریمورک می توان به کارایی و سادگی در نحوه ی مدیریت Endpoint ها در پروتکل REST و پیاده سازی و ارتباط entity ها و دیتابیس اشاره کرد. در ادامه شروع به طراحی و پیاده سازی API های مورد نیاز کردیم. همچنین محاسبات هزینه روزانه کمد ها در سمت سرور پیاده سازی شده و اعتبار کاربران را کنترل می کند.

این api ها در سه صفحه پیش رو آمده اند.

Endpoints

• /locker

Endpoints for user interface:

- Headers
  - o token: a string with length of 32 chars; use for authentication.
- ./status [GET]

Get status of the user locker

./open [PUT]

Open the user locker

./take [POST]

Take a locker for user with input token

• ./return [PUT]

Return the locker for user with input token

Endpoints for admin panel:

• ./info [GET]

Get full information of all the lockers

• /user

Endpoints for user interface:

• ./sign_up [POST]

Sign up a user into the system

- o Request body
  - nickname
  - username
  - password
  - email
- Response body
  - status
  - token

• ./login [POST]

Login user with given username and password

- Request body
  - username
  - password
- o Response body
  - status
  - token

Endpoints for admin panel:

• ./search [GET]

Get full information of the user with input username

- o Request parameter
  - username

/locker/{id}

Endpoints for admin panel:

- Path variable:
  - o id: locker id to do an operation on.
- Headers
  - o token: a string with length of 32 chars; use for authentication.

• ./status [GET]

Get status of the locker for input id

• ./open [PUT]

Open the locker for input id

• ./info [GET]

Get full information of the locker with input id

• /user/{id}

Endpoints for admin panel:

- Path variable:
  - o id: user id to do an operation on.

• ./info [GET]

Get full information of the user with input id

/warning

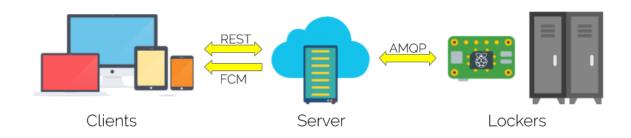
Get all warnings stored in the database. Use for Admin panel.

در گام سوم با همکاری تیم سختافزار درباره ی پروتکلهای ارتباطی بین سرور و سختافزار تحقیق کردیم. با توجه به نیاز ارتباط دوطرفه (Bi-Directional) بین سرور و سختافزار تصمیم بر آن شد تا از پروتکل Bi-Directional) بین سرور و سختافزار تصمیم بر آن شد تا از پروتکل Spring Boot به عنوان فریمورک مورد استفاده در برنامه ی سرور، تصمیم گرفتیم تا از پیادهسازی داخلی پروتکل AMQP این فریمورک به نام RabbitMQ استفاده کنیم که کار پیکربندی و استفاده از این پروتکل را برای ما ساده کرده است.

از ویژگیهای خوب دیگر AMQP علاوهبر ارتباط دوطرفه می توان به ماندگاری پیامها بر روی صف اشاره کرد، که برخی موارد مانند زمانی که برنامه ی سرور و یا برنامه ی سخت افزار در دسترس نباشد می تواند به ما کمک کند تا اطلاعات مهم را از دست ندهیم. حالاتی نیز وجود دارد که پیامهای قدیمی برای ما مهم نباشند که می توانیم در هر بار اتصال به صف آخرین پیام را به عنوان پیام معتبر استفاده کنیم و سایر پیامها را نادیده بگیریم و یا با تعریف ttl یا همان TimeToLive مدت زمان ماندگاری پیام در صف را مدیریت کنیم.

با توجه به ساختار قفل، پیغام تغییر وضعیت کمد به بسته از سمت سختافزار برای سرور ارسال می شود و سرور با توجه به این که برای ارتباط برنامه ی کلاینت و سرور از پروتکل REST باید به نحوی آن را به کاربر انتقال دهد. با توجه به این که برای ارتباط برنامه ی کلاینت و سرور از پروتکل یک طرفه می باشد، نمی توانیم از این طریق کاربر را مطلع سازیم. بنابراین شروع به جستجو درباره ی روشهایی برای ارسال پیام به سمت برنامه ی کلاینت کردیم. که در نهایت به پروتکل شروع به جستجو درباره ی روشهایی برای ارسال پیام به سمت برنامه ی کلاینت کردیم. که در نهایت به پروتکل کلاینت فراهم می کند.

شمای کلی از معماری بخش سرور را میتوانیم در تصویر زیر به طور خلاصه ببینیم.

۳.۳. رابط کاربری (مشتری و ادمین)

به منظور دسترسی افراد به کمدها دو راه تعبیه شده است. روش اول استفاده از نرمافزار اندروید این سرویس میباشد که انتخاب اندروید به عنوان پلتفرم اولیه به علت غالب بودن آن در سطح جامعه و به خصوص در ایران میباشد. روش دوم برای دسترسی ادمین به کمدها استفاده از نسخه وب برنامه است که با توجه به وجود دستگاههایی جز اندروید و یا دلایل شخصی افراد برای نصب نکردن نرمافزار، وجود آن ضروری به نظر میرسد.

در سمت اندروید برنامه با تکنولوژیهای کاملا Native توسعه داده شده و زبان مورد استفاده نیز Native در سمت اندروید برنامه با تکنولوژیهای طراحی نسبت به Framework های هیبریدی خواهد شد. معماری برنامهنویسی در سمت کلاینت اندروید معماری MVVM میباشد که معماری جدید و مورد تایید شرکت Google است.

در سمت دیگر یعنی بخش وب از تکنولوژیهای HTML/CSS به همراه Bootstrap برای طراحی رابط کاربری و سمت دیگر یعنی بخش وب از تکنولوژیهای نسخه وب می توان به وجود پنل مدیریت برای حفاظت از این سامانه اشاره کرد.

در ادامه تصاویری از رابط کاربری اندروید و وب آمده و فایل های آن نیز پیوست شده است.

